

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 1/2 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Пощиною число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажи Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані візні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Політичне положенє.

(X) Всі краєві сойми покінчили свою коротку сесию, а від 8. н. ст. січня почала бюджетова комісія в парламенті дальшу свою роботу. В тім часі мають відбувати ся вступні переговори в справі чешко-німецької конференції і від успіху сих вступних переговорів буде зависіти, чи взагалі збере ся згадана конференція. Також і рада державна має задля того пізнійше зібрати ся, як спершу думано.

На першим пляні все ще стоїть вражінє бюджетової розправи, переведеної в чешкїм соймі. На висоті державного мужа станув в своїй патріотичній мові гр. Франц Тун і осягнув признанє навіть у противників. Річ его має тим більше значінє, позаяк він промовляє іменем всеї чешкої консервативної шляхти. Доповненєм его річи була промова кн. Фридриха Шварценберга, котрий по довшій мовчаню на парламентарній видівні знов оправдав свою давню славу яко знаменитий бесідник і бистроумний політик. Він остерігав поважними словами перед дальшою політикою, яку ведуть обидва національні табори в Чехах, і висловив, що «не велика власність буде винна, наколи конституційне жите в Австрії перестанє бити. Велика власність не бажає абсолютизму». Останними днями зазначили рішучо великі власники в Чехах, що они склонні усунути всі перепони, які лежать на дорозі до правильної діяльности парламентаризму.

Не можна сего вповні признати иньшим сторонництвом. Особливож виводи нового проводира лібералів з Чех д-ра Епінгера можуть лише утруднити положенє,

а до того ліберальне дневникарство ще приплеснуло ему і радо би всю вину за можливу невдачу помиреня звалити на Чехів. Німецькі людовці тимчасом мовчали, якби їм позакладало, але за те відозвав ся альпейскій людовець в «Grazer Tagblatt»: «Помиренє має для Австрії незвичайну вагу, позаяк в останних часах більше як коли небудь головна вісь всеї політики находит ся в Чехах. Се є справа всенімецька, позаяк Німці чешких і альпейских країв мусять рішучо боронити ся проти федералізму, скоро лише національний інтерес одної частини німецької Gemeinbürgschaft загрожений. Та наша солідарність не є ніякою чеснотою, бо се є найперший обовязок, але й Німці судетских країв повинні мати все бачне око звернене на цілість німецького народу, а не затісняти ся у вузких межах».

Орган гр. Штірґа виступає против виводів д-ра Епінгера, котрий бажав би, щоб всі питання чешко-німецькі трактувати разом. На думку гр. Штірґа нема ніякої конечности відразу брати під розвагу весь комплекс чешко-німецьких питань. Також і німецько-поступове сторонництво імовірно згодить ся на те, щоби пересправи чешко-німецькі обмежити на деякі точки. Але згода залежить іменно в тім, щоби передо всім радї державній забезпечити спокійну економічну роботу, щоби можна полагодити бюджет, угоду угорську, автономну тарифу цілову і торговельні договори.

«Montagspresse» не вважає положеня так розпачливим, навпаки она думає, що находимо ся на дорозі до порозуміня. Але треба багато оптимізму, щоби в се так легко повірити. Одно лише відродно, що так Чехи як і німецькі ліберали заявили

в соймі, що они на всякий спосіб возьмуть участь в переговорах. Але від того до згоди ще далека і терниста дорога. Правда, що Чехи і Німці повинні би бачити знамена часу, а особливо мати очі звернені на Угорщину. Краківскій «Czas» звернув справедливо увагу на новорічні погрози Селя і се повинно бути для ради державної важким упімненєм. Успіх переговорів з Уграми лежить в силі парламенту. Се знають і Угри і радї би звалити австрійську конституцію. Сего ще не зрозуміли сторонництва в Австрії і не уміють оцінити ваги порозуміня чешко-німецького супроти переговорів з Уграми. Наколиб не дійшло до чешко-німецького порозуміня, то се випало би ad majorem Hungariae gloriam. На жаль не видно познак, щоби Німці і Чехи зрозуміли се положенє. Чиж Австрия має бути безнастанно під опікою Угорщини?!

Ві доз ва

до всіх ЧЧ. ПП. дяків а головно дієцезії станіславівскої.

Так Господь Бог зарядив, що головна виграна дяківскої льотери є великий образ олійний Воскресєня Лазаря не зістав вильосований, а лишив ся, щоби послужити цілі льотерійній. І знову так Господь Бог дав, що той образ набуває заходами Впр. о. пралата Ткачуника катедральна церков в Станіславові, знайшовши на те осібногo жертводарця. Кілько се може мене лиш найвише радувати, що той образ льотерійний знайде таке памятне місце, сьвяте уміщенє, — що-до осягненя матеріяльної цілі льотерії тим набутєм такого вдоволе-

АЛЕКСАНДЕР БАЧИНЬСКИЙ.

РІЗДВЯНИЙ ВЕЧІР.

СТУДІЯ.

— Скорше поганяй, Гнате! Бачиш, вже сонце заходить, а до хати доброї півтора милї. Мусимо дістатись чим скорше до Родлович, там прецінь жеде на нас пан учитель.

— Щож, паничу, робити, так мете снігом, що й дороги не видко. Коні боять ся...

Я викута в голову з «баранів» і поглянув на сьвіт.

Страшне! Ні дороги, ні рову, ні поля...

Здорова память Гвата кермує ся видом голих верб та топіль, що гейби понурій ряд кістяків-великанів, сьмієсь, потрясає сухими раменами. Трун смерти не боїть ся... Маси сухого, острого снігу, що як пісок урагану бе по лиці, заслонили цілий небосклон, — довкола на два кроки не знаєш, що тебе чекає. Гадка про найблизшу будучність уступає перед небесною теперішністю. Один крок фальшивий, а найдеш ся під сьнігом, або й роз'ярені коні вирвуть ся з упряжи, поломають дшель, втічуть, а ти лишини ся в двоє з Гнатом, закопанний в снігу, — без сили видобути ся з него, без

можности віднайти правдиву дорогу, а вкінци без надії дістати ся в теплу, ясну хату та ще нині привитати ся з найблизшими веселим привітом: «Христос раждаєсь».

— А держи добре коні! Глянь-но, чи то не Юрків хрест на горбку?

— Хвала Богу, — так паничу, то ми вже коло Родлович. Ще виїхати на гору, то й звідтам ми уже в селі.

Не минуло десять хвиль, як відмикав я двері красної школи в Родловичах, і витав ся есердечно з молодим, чорнявим муциною, що від недавна був управителем тої школи.

Гарний молодець з чорнявим вусиком, що ледва-ледва міг чванити ся сею назвою, весело глядів в мене своїми синіми очима, — радий, що діждав ся мене, радійший, що зі мною разом поїде у нашу хату, де при св. вечері стріне ся з мрією своєї душі, панною Олею.

Однакого майже віку, ми пізнали ся у Львові. Я ходив на університет, — він був іменованний учителем у нашім сусідстві і нетерпиво ожидав хвилі перенесєня ся у свої пенати. На якісь забаві ми зблизили ся до себе, а що він їхав в мої сторони, тож і знакомість наша змінила ся в сердечнійшій відносині. Разом ми прожили пару тижнів, що лишили ся ему ще до побуту в столиці. Я его запізнавав з нашою околицею, і страшив гарними оченятами панни Олі, учительки села, де мій брат був

парохом. Він поїхав на посаду, а мої візби вєкорі сповнили ся.

Раз, як приїхав до хати на сьвята, я дізнав ся, що Василь, мій приятель, вже потонув в оченятах панни Олі, котра також на згадку чорнявого хлопця красїла та нераз питала цвїтів: любить, чи не любить?

— Но, якже ся маєш Левку? — запитав мене Василь, — що нового привозиш з великого сьвіта? Я вже так ожидав тебе, що вкінци думав, що й не над'їдеш. — Сїдай, може напеш ся скляночку чаю? Такий мороз на дворі, а моя Настуєя власно наставила самовар...

— Добре, — сли скоренько з тим полагодим ся, бо вже пізно, а мати і брат ждуть мене нетерпеливо.

— Настусю! — а дайте-ж вже гербату! — Чомуж ти так спізнив ся? — питає мене.

— От, на дворі така метіль, що й в темну ніч не гірше їхати. Дякую Богу, що якое дістав ся до тебе, — а ще миля до хати. Скоренько вишіймо по склянці та їдьмо...

— Настусю, Настусю!

Надійшла старенька Настуєя та постогнуєючи принесла самовар, а Василь забрав ся до спорядженя китайского нектару.

— Щож, Настуєю, я вам заберу пана, так через сьвята будете мати спокій.

— Ой, прошу панича, та де вам нинікай їхати в такий сніг. Я би й пса з хати не вигна

повищо не маю, але рад би за Божою помічю конечно его осягнути. За сей образ заплачено п. директору Пилиховському зглядно Товариству для розвою рускої штуки 2000 корон Катедральний жертводавець дає нам 600 корон. Так отже було би втрати на 1400 корон. А се не повинно стати ся. Видаток сей повинен вернути ся в цілости або бодай в найбільшій часті, бо сего потреба для збільшеня доходу з лютерії і обділення ним особливо дяківського Товариства станиславівської дієцезії, котра в закупні льосів як найгірше нам поскупила і тому Товариство дяківске тої дієцезії до найменшої часті в зиску тої лютерії присуджене зістало.

Тому то відзиваю ся до всіх чч. пп. дяків, а особливо дяків станиславівської дієцезії, що би причинили ся *по одній короні* до звороту видатку за сей образ. Нехай жаден дяк не відкаже ся того невеличкого датку: *одної корони*, — котрий не піде ні в чию иньшу користь як лиш в користь дяків. Раз: пійде той гріш на фонд емеритальний в Товариствах дяківских. Друге: буде се вічна памятка співжертви цілого дяківства в катедральній церкві в Станиславові. Третє: Дяківство домагає ся поліпшеня свого біту: нехай же воно перед народом і світом покаже, що оно свій спільний інтерес становий розуміє і его цінити потрафить.

Датки прошу присилати від адресою: *Комітет дяківської лютерії Львів, улица Коперника ч. 36.* з зазначенем: *на образ Воскресеня Лазаря.* При імені посилаючого прошу конечно доставити: *котра дієцезія*, бо се потрібно буде для рахунку при розділі.

В конець прошу о надсилане датків сейчас.

За комітет лютерийний:
о. Д. Тяжкешевич.

П. С. Пречесне Духовенство прошу найуважнійше заопікувати ся тою справою.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Засідання бюджетової комісії відбувають ся від середи з небувалою пильністю і річевостию. Полагоджено формально бюджет за 1901. р., а відтак з бюджету на 1902. р. титули: «митовий уряд», «лютерія», «найвища обрахункова палата», «державні довги» і «міністерство рільництва». При сім титулі розвинула ся широка дискусія, в якій між иньшим пос. Д. Абрагамович ствердив з жалем, що міністер рільництва п. Джіованеллі виявляє переконанє, немов ті малі средства, якими розпоряджає міністерство рільництва, будуть достаточними для поліпшеня рільництва. Але рільництво паде так стрімголов, що для его ратованя треба цілком иньшої, інтензивнійшої акції. Вкінці звиває бе-

сідник правительство, що би шедрійше підпирало *kółka rolnicze*. Також пос. Романович домагав ся шедрійшого субвенціонованя *kół-ок rolniczych*, а також піднесеня субвенції на загальні ціли галицького рільництва. Дальше жаданє санкції закона про рентові оселі, ухваленого галицьким соймом і бажає, що би правительство порозуміло ся з краєвим віділом що-до евентуальних змін в сім законі, що би він як найскорше міг одержати цїсарску санкцію. По остаточній промові референта пос. Козловського прийнято бюджет міністерства рільництва і вибрано генеральним референтом бюджету др. Катрайна. Слідуюче засіданє комісії нині о год. 10. рано.

Вжесїньска справа наробила спору заколоту у відносинах австро-німецьких. Деклярація кн. Чарторийського визвала в німецькій прасі численні протести. Намагано ся представити сей акт, як вдиране ся у внутрішні справи чужої держави. Також і в німецькім правительстві викликало се немиле вражінє. Тому півурядовий *Fremdenblatt* бачив ся спонуканим помістити заяву, в якій зводять справу до властивих єї розмірів, кажучи, що як австрійске правительство не може з одной стороны заборонити своїм горожанам маніфестацій співчутя з земляками в иньших державах, так з другої-ж стороны не лише не є звязане такими маніфестаціями, але глядить на них, як на події зовсім маловажного значіння. Як перед тим так і тепер правительства обох держав мають певно те вражінє, що они є злучені тісною дружбою і союзом, але кожде з них є своїм паном у себе дома. — Німецька праса прийняла сю заяву переважно прихильно, а вчерашній *Fremdenblatt* заміщає знов ось яку заяву в сій справі: Тішити час, що німецька праса в переважачій часті з признаєнем відносить ся до нашої послідної статі в справі звисної деклярації в галицькім соймі і разом уважаємо дискусію над сим предметом покінченою. Відосібнене поведєне *National Ztg.* яка намагає ся сконструувати суперечність межі міністерством заграничних справ, а австрійским правительством, є неоправдане. Ми є уповажені заявити, що міністерство заграничних справ в осуджено сеї справі ділало від самого початку в найповнійшій порозуміню з ц. к. правительством.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В суботу: гр.-кат. Дітій убитих у Вєфлєємі; рим.-кат. Гігінія. — В неділю: гр.-кат. Анісії, Теодори; рим.-кат. Гонорати.

— **Посол Барвіньський** виїхав до Відня на засіданє бюджетової комісії ради державної.

— **Віче в Бібрці.** Віче в справі основаня *самостійного руского університету* у Львові відбуде ся в Бібрці дня 15. січня 1902. м. с. (в середу) о

1. год. з полудня в сали Ради повітової. — *Тяжкешевич.*

— **Кацапські хитрощі.** З Відня пишуть нам: Всім вже добре звісні ославлені заходи кацапів, а особливо станиславівської «фамілії» в справі обсади єпископства в Станиславові. У Відні є мала фамілійна експозитура в особі о. Семїонова і для него заходять ся наші «руські» всіма силами придбати вельми важне для нашої церкви і справи місце віденьского приходника при церкві св. Варвари. Отже на всі способи давай в «Галічаніне» робити гучну рекламу чененькому панотчикови, о. Семїонову, котрий тут вскочив як Гилат в *Credo*, аби раз-по-раз нереконувати ся що де кум, а де коровай, або — як то кажуть — як то втне Панько тіста. Згадати би от хочби нещасні его проповіді проти українства і фонетики, якими визвав був для себе очевидну кризу. Немилу бучу замирили опісля тільки самі наші люди, аби беречи повагу нашої церкви. Народовці дали заманити ся на якийсь час торжественними заявами о. Семїонова, мов то він ширій народовець і лише хибно зачисляють его в москвофіли. Так затихла буря, а тим часом тепер, піддобривши собі хитренько наших передових людей у Відні, урів собі панотчик потрібні для віденьского пароха кваліфікації тай гайда на вприсядки перед можними міра сего, аби уцасливити собою руску колювійю на завсїди. Він цофнув ся тепер скоренько від народовців, а злучив ся — як зачуваємо — потайки міра з кацапкою клікою, що обіцяла его *форсувати* на пароха у... Відні. При помочи «Галічаніна» славословлять они ту мирноту під небеса якби яку епсхальну появу серед віденьской Руси і приписують єму «заслуги», про які єму й самому не снило ся... Схамеїть ся лукаві реномісти!... Чей сотрудництва у глухїм селі, звідки явив ся ваш пупіль, москвофільских хитрощів на піддурюванє легковірних — на жаль — наших людей і своєцтва з ославленою «фамілією» то за мало, аби достойно і як слід заступити так видатне місце як пароха у Відні! Кілько сьвітлїх духовних — народовців, славних проповідників і душпастирів тиняє ся по голодівках, а кацапска мірнота мовби на глум і на очевидне *testimonium paupertatis* для нашого гр.-кат. духовенства мала бм занимати такі визначні становиска!... Се неможливе. У Відні треба мужа як найсьвітлішого ума, визначного своєю душпастирскою діяльністю, знаменитого проповідника, бо на сім, а не на московских хитрощах полягає інтерес нашої церкви. Ложна реклама для слабких кандидатів тут ні причім. Лише хіба для тої реклами повязав «Галічанін» ні сіло ні пало реорганізацію тов. «Родини» у Відні з мнимою «діяльністю» о. Семїонова і виснував хіба з фантазії его в тім ділі «заслуги»... очевидно для «рускої справи». Ми вказуємо на нашу допись з Відня про се, але з неї годі добачити висновків проєкторів о. кандидата... От кацапекїй хараман, нічого більше, бо «руским» треба доконче прихвалити по крамарекї свій лихий товар, а може — дасть Бог — удасть ся лапнути в кацапекї руки товстїй кусок, віденьску парохію для фамілії. От і в тім діло!... Але пусті ваші заходи, бо ся хоч і як крикрява реклама не в силі доповнити недостаючих прикмет у вашого страшенно слабого кандидата!...

— **Запомогі для бідних учеників.** В бюджеті на 1901. р. сойм призначив 1200 К до розпоря-

ла, а пана учителя таки щось там тягне, бо то тамтейшї пануця учителька страх файні... Дасть Господь милосерний, то може за пару місяців вже не Настуня буде наставляла самовар пану, а молода пані!..

— Дай Боже! Настуню, — каже усміхнений Василь — а ви таки при нас останете.

— Та дзєнкую пану учительови, що на мене не забудете. А най пан сї добре обвинуть, бо там на дворі о слабїсть не трудно. От, завів, тай потому терни з місяць й два. Так, як наші єгомость, коли їхали з празника з Романки на св. Николи, — ще до нинї кашляють. І дохтір був і нічо не помогло...

— Василю, — перебив я бесїду старушки — а якже тобі веде ся?

— Дякую, добре, от, робить чоловік, що може...

— А серце?..

— Ет, — вимиваючо кивнув Василь... Чай був на столі.

На дворі вже потемніло... Я виглянув через двері, — метіль ще гірше розлютала ся. Мороз сильний зміняв в воздуєї плястри сїгу в лід і вже мов кусниками олова бив у шибї школи. Вітер страшний гудів-плакав, то сьміяв ся, то свистав, то ревів... Страшний вигляд на нашу дорогу!..

— Гнате!

Показав ся зі стайні Гнат, що роззяв конї, накрив їх і дав їм їсти.

— Чи ми поїдемо?

— Ой, паничу, — аж то страх. Та треба вже запрягати.

— Ну, то запрягай.

Вернув я до покою, де Василь робив «тузлету».

Я сїв на ліжку, спер ся о подушку і поволї попивав чай. Розумівем несупокїй Василя, що летом сокола хотїв був дістати ся до нас і привитати ся зі своєю нареченою. Я чув майже сильне бите его серця і бачив первовий поспїх, що убіране продовжав в нескінченість. І сам був я під тим самим вражінєм: в хаті дожидаюча мене мати і щирий брат певно вже непокоїли ся за мене, що так довго не приїздив.

— Скорше, Василю, бо там ждуть на нас, а і на тебе хтось спеціально...

Мов електрична струя подїлала сї слова на Василя; за кілька хвиль був вже готов. І я взяв на себе кожух та хотїв закликати Настуню, що би поглянула, чи Гнат вже заїхав.

Але ось він сам відчинив двері.

— Паничу, — знать, ми тепер не поїдемо, — так темно, а до того ще гірше сїг валить. Підручний не піде. Заждім трохи, може то перейде.

Василь задрожав...

— Але, Гнате, — каже — ти знаєш дорогу, вжеж ту мильку не заблудимо.

— Прошу пана, таж як ми ту їхали, то дороги не було, — а тепер ще гірше мете.

— Ні, таки поїдемо — кажу.

Гнат пішов.

В пару хвиль забрєніли дзвінки під вікнами і конї порекаючи, станули перед дверима. Ми сїли.

Через село їхали ми можливо, однако лєдвї виїхали на поле, страшний вихор вдарив нас в лице, немов в сей спосіб хотїв нас в своїм царстві привитати. Обтулені кожухами, не говорили ми до себе.

Нараз з далека почули ми якийсь плачливий голос. Я виглянув зза ковиїра. Кїнь порекнув та наставив уха.

— Паничу! вовк близько!..

— Алє? — що кажеш?

Ще я не докінчив, коли в друге дав чути ся голос, але сильнійше.

Конї стряслись, а підручний скочив в бік, і перевернув сани.

Не страшний був нам вовк, бо майже булисьмо ще в селі, — однак найшовши ся в рові, повнім сїгу, хотїя положене не було трагічним — я стратив весь добрий гумор.

(Конець буде).

димости кравого виділу в порозуміню з кр. шк. радою на запомоги для руских і польских товариств, маючих на цілі спомагане бідних учеників. З сеї квоти кр. виділ роздав одноразові запомоги: Товариству наукової помочи (польському) у Львові 200 К, Шкільній помочи в Коломиї 200 К, Шкільній помочи в Станиславові 150 К, Шкільній помочи у Львові 150 К, Шкільній помочи в Самборі 150 К, Товариству св. Кирила в Перемишлі 200 К і товариству «Руслан» у Львові 150 К.

— **До чого се доведе?** З Бродів доносять, що всі Русини виступили з тамошнього касина. Причину до сего дали Поляки, члени касина, не дозволяючи Русинам промавлити по руски на зборах касина.

— **Для наших академиків.** Американська «Свобода» оголосила відозву до «братів і сестер» в Америці в цілі складання жертв на сецесіоністів з львівського університету та подав виказ жертв зложених до дня 25. грудня 1901. р. Зложено 97 долларів 75 центимів.

— **Іменована.** Цісар іменував віцепрезидента окружного суду Боемира Жарекго в Золочеві і радника кр. суду Володисл. Піводкого, радниками кравого вишого суду у Львові.

— **Кр. шкільна рада** іменувала в народних школах; Людм. Левицку старшою учительською 4-кл. школи в Виткові новім, Павла Гринишака управителем 4-кл. шк. в Князьолуці, Брон. Борачкову управителькою і Ольгу Кирзівну стар. учителькою 4-кл. шк. жін. в Перегінську, Андрея Маренича стар. учителем і Мар. Кульчицку мол. учит. 4-кл. міш. шк. в Яворові, Ант. Городиского управителем 2-кл. шк. в Бичківцях, Еву Вислоцку учителькою 1-кл. школи в Розенбергу, Фел. Унгертова учит. 1-кл. шк. в Микитинцях; перенесла: Ів. Паславского ст. учителя до 4-кл. шк. в Яворові, Николая Комарянского до Сапогова, Наталію Шеманьску до Свитарова, Ром. Кольмана до 2-кл. шк. в Сідцях.

— **Віча,** які відбуваються в цілій східній Галичині в справі заснування руского університету у Львові, мають видко якесь значінє, коли польські часописи почали звертати на них увагу. «Dziennik polski» накинув ся на віче устроєне в часі Різдваєних свят в Раві рускій і закладає вічовикам, що они на вічу порушували справи, які зовсім не вляжуть ся з руским університетом. Се можливо, бо наш селянин радба на яким небудь вічу розкрити всі боляки, які не дають ему дихати. «Przeгляд» печатає допись якогось дуже мудрого «Мацей Гжимали, хлопа рж.-кат. обжондку в Майдану гурнаго под Ланчинем». Пан Мацей хоче ослабити значінє величавого віча в справі університету, яке відбуло ся дня 29. грудня м. р. в Ланчині, і пише, «що селяни ухвалили резолюції за заснуванем руского університету, а другого дня ексекютор стягав з них кару за непосиланє дітей до школи». Можливо, що се правда, але ще певнійше, що ексекуція була наслідком віча. Дальше пан Мацей називає домаганє руского університету «йонтинєм» і щудем взаємнем на себе племюм братніх». «Університету — каже п. М. — хлопви гвалтом ще не потреба. Ліпше було би ему, якби дбав про поправу хлопської управи землі, плеканє худоби, молочарство» і т. д. фільософу пан Мацей. Видко, що п. Мацей Гжимала вчений і сам не потребує вже університету, але є такі, що хотіли би конче мати свій власний університет, не оглядаючи ся на те, чи се панови Гжимали подобає ся, чи ні.

— **Ненамірений комізм.** На онодішнім засіданю бюджетової комісії деякі послди домагали ся цілковитого знесеня, або бодай ограничення чисельної льотерії, яка річ-річно витягає від найбіднійшого населєня коло 40 мільонів чистого доходу для держави. Міністер скарбу Бен-Баверк заявив на се, що цілковите знесенє льотерії є неможливе, бо держава не може позбутися такого видатного жерела доходу. Однак правительство старає ся поступенно ограничити чисельну льотерію, а то тим способом, що зменшав шанси виграня.

— **Виклади проф. Екснера** завішено. Професорови медицини на віденському університеті д-рови Екснерови устроїли его слухачі демонстрацію за те, що він мав причинити ся до заострення ригорозів. Коли демонстрації повторили ся кілька разів, декан медичного виділу оголосив, що виклади проф. Екснера завішане до часу успокоєня студентів.

— **«Nasz tenor».** Наш земляк п. Николай Левицкий, славно звісний тенор, по кількатиім побуті в Італії повернув до Львова на кілька місяців. З нагоди приїзду п. Левицкого «Przeгляд» присвоєно Полякам нашого земляка, пишучи, що приїхав «nasz tenor». Певно, що п. Левицкий приїдав би ся сам дуже, але він вашии ніколи не був і єсьмо пересвідчені, що й не буде.

— **Монополь** виробу і продажі шкільних зошитів. З Відня доносять, що міністер просвіти др. Гартель наміряє змонопольувати виріб і продажу шкільних зошитів, а монополь має набути «Schulbücherverlag» у Відні. Розуміє ся,

що тоді не вільно би нікому продавати иньших зошитів, як лише вироблюваних у Відні.

— **200-літній бараболяний ювілей.** Сего року минає як-раз 200 літ, від коли спровадили бараболю (картофлю) з Америки до Європи і почали управляти. До Галичини перший спровадив єї король Собіський. Він їв бараболю при столі графа Штаренберга підчас облоги Відня і так ему тоді смакувала, що післав їй до Галичини цілий мішок, припоручаючи жені, щоби ті «кульки» до весни переховала і посадила в огороді. Зразу думали, що ся рослина може лиш служити за поживу для безрог, але поступенно чим раз більше почали єї їсти люди, аж наконець стала ся она для многих «насушним хлібом». Днес все убоге населєне Галичини живе, або радше коротає свій вік бараболею, проте може сміло обходити 200-літній бараболяний ювілей.

— **Землетрясенє.** З Теодозії на Кримі доносять про землетрясенє, яке нанесло шкоди сєму містови. Землетрясенє тревало лише одну хвилину.

— **Крадіж зьвїзд.** Кількох астрономів російских виїхало недавно до Томска, щоби там заложити астрономічну обсерваторію. Коли рознесла ся вістка, в якій цілі они сюда прибули, заняли дооколичні жителі против них грізну поставу і не допустили до поставленя обсерваторії. Як пізнійше показало ся, причиною того опорю було тверде пересвідченє селян, що ті учені лиш того туду прибули, щоби забрати їм всі зьвїзди з неба і вивезти з краю. А що по їх гадці від зьвїзд походить дощ, отже заляканнє них плодородність землі, тому на жаден спосіб не могли допустити, щоби їх позбавлено того добродійства крадіжю зьвїзд.

— **Телеграф без дроту** системи Рошефорта мають завести в австрійській маринарці. Проби сего телеграфу відбувають ся тепер межі двома замками над Середземним морем, а з весною приїде з Парижа до Поді Рошефорт і під его проводом будуть відбувати ся проби телеграфованя без дрота межі кораблями австрійської маринарки а надбережними містами.

— **Незвичайний грач.** В одній з парских каварєнь Ляскер, проф. математики на маншестерськїм університеті, грав оноді рівночасно 40 партій шахів з 40 партнерами. П Ляскер ходив від столика до столика і поєзував фігури на шахівцях та вкінці виграв 36 партій, з програв а одна партія була нерозіграна.

— **Ц. к. Дирекция** залізниць державних у Львові оновіщує:

Після оновіченя замішеного в часописях «Wiener Zeitung» і «Gazeta Lwowska» розписує ц. к. дирекция залізниць державних у Львові оферту на доставу залізних констукцій для копули, даху і стропу для середного павільону і боків гололовного будинку двірця залізничного у Львові. Кошти сеї будови означено в прибілженю на 100.000 корон. Ц. к. дирекция залізниць державних буде приймаєти оферти найдальше до 12. годни в полудне дня 15. лютого 1902. Услівя достави, плани і иньші даня можна переглянути в ц. к. дирекції залізниць державних у Львові у відділі для консервації і будови II поверх.

— **Дрібні вісти.** Міска рада в Заліццях ухвалила завести водопроводи. Позичку в банку вже зятягнуєно. — Воєка Чабана, засудженого в Перемишлі на кару смерти за напад на свого наставника, помилував ген. Гальгочи і замінив кару смерти на 8 літ твердині. — У Львові мають заснувати французский консулат. Консулем має бути п. Еразм Сьверчевский. — N. Ref. доносить, що проф. др. Девіклівський зложити польський мандат до держ. Ради в Тернополі. — Вжєся і Слям в Познаньщині одержать війскову залогу, по 1 баталові. — Кравєє віче майстрів і челядників кравєєцких відбуде ся у Львові дня 26. січня. — В Варшаві помер Ян Блюх, автор звісного твору «Будуча війна, єї економічні причини і наслідки», та богато иньших праць суспільного і економічного змісту. Покійний жив 63 літ.

— **На книжочку** виладкову Товариства взаїмн. кредиту «Дністер» ч. 1800. на фонд академічної молодіжки вилинули дня 4. січня 1902 дальші жертви: К. Ступницький Святин 20 К, о. М. Павлик Микулівці 10 К, о. І. Олексин Старява 10 К, Д. Грцина Волчківці 2 К, о. М. Гаврилюк Стільско 8 К, В. Білозор Краковець 1 К, о. Е. Шмерниковский 5 К, Н. Іванусів Лопинка 5 К, St. Krukowska z Przemysła, на potrzebę, ratyotycznej młodzieży ruskiej і П. Вендзілович з Грембова по 2 К, разом 4 К; о. В. Рожаєвский з читальниками новосілецкими складку зібрану при посьвященю хати читальняної 17 К 20 с., М. Кимакович Заліцки, складку 121 К 58 с. (від себе 10 К, Ю. Чайковского 1 К, А. Крохмалука 2 К, Ю. Мартинюка 1 К, А. Мартинюка 1 К, В. Ільницького 4 К, А. Княгинецкого 1 К, А. Маковецкого 3 К, Михайла Левицкого 1 К, Марії Старжиньскої, д-ра І. Соловского 10 К, К. Червиньского 5 К, Е. Княгинецкого 2 К, д-ра І. Навроцкого 15 К, Е. Дубівни 4 К, Е. Ватковичкої 2 К, С. Глібовицкого 2 К, Т. Переволоцкого 1 К, П. Котельницького 20 с., І. Маковецко-

го 1 К, Й. Петрицкого 1 К, І. Рудницького 1 К, І. Янковского 60 с., Н. Глинського 1 К, Балтаровича 3 К, М. Патулея 1 К, кс. Доманського 1 К, Райтера 1 К, Т. Слоневского 1 К, П. Т. 1 К, С. Копчука 30 с., С. М. 1 К, крамниці Рихвальского з Дзвиняча 6 К, Н. Коропецкого 5 К, А. Кайдана 1 К, В. Угринюка 1 К, Ю. Н. 1 К, Н. Н. 1 К, І. Крижановского 4 К, Ф. Левицкого 40 с., В. Мартиника з Синькова 1 К, А. Янковского 20 с., В. Бачиньского 60 с., Н. Торского 60 с., О. Гагилюка 1 К, А. Сохацкого 1 К, П. Кайдана 2 К, Н. Сохацкого 40 с., А. Сохацкого 10 с., Ф. Козьмука 20 с., П. Барського 10 с., Л. Гопшовского 40 с., Д. Мартинчука 20 с., І. Сохацкого 10 с., І. Молдавця 40 с., П. Панькова 18 с., О. Угринюка 10 с., Ів. Костинюка 20 с., Д. Третяка 50 с., І. Панькова 20 с., А. Гагалюка 20 с., А. Баранецкого 10 с., В. Гагалюка 40 с., Ю. Мартинчука 40 с., П. Панькова 40 с., А. Найдана 50 с., Т. Яремія 20 с., А. Сохацкого 40 с., С. Барського 30 с., Н. Бориника 20 с., А. Угринюка 40 с.); о. С. Городецкий Вербилівці від парохіян з Бабухова, Залужа і Вербиловець лепту зложєну при акафістї 11 К 50 с., А. Лукашевский Чортків 4 К, М. Юзичиньска Львів 20 К, др. Е. Гладичовский, Тернопіль, місячний даток 10 К, Т. Гаванський Копичинці, датки від І. Барвиньскої, Т. і О. Гаванських 10 К, др. Грицикевич в Троппау (Опава) 10 К, Анна Павлюсевич Пистинь 3 К, І. Коржиньский Гусятин 4 К, М. Короликowska, жена лікаря в Гусятині 20 К, о. Л. Порубальский Кімполонг складку 20 К (від себе 10 К, Д. Павловича 5 К, П. Павловича з Вале Путві 5 К); Мария Петричкєвич Перемишль 50 К, А. Билинкевич Волчківці, складку 10 К (від себе 2 К, Т. Равлюка з Орельця 4 К, Н. Н. з Орельця 4 К); В. Косарчин Балигород, складку 5 К (від себе 2 К, І. Кутковский 2 К, Еб. 1 К); С. Жукowski нотар в Буковіску, складку 24 К (від себе рату за грудєнь 20 К, о. О. Очабрука з Волиці 4 К); о. В. Глібовицкий Жуків, рату за січень 12 К, І. Мелешкич з Косова за січень 10 К, лікарі шпиталю Вільгельміни у Відні Оттакрінгу 70 К, о. Г. Дяків Жеребки, «Славним Гайдамакам парохіанє з собори. акаф. і Гр. і Зєня Дяків на коляду!» 15 К, др. О. Л. 100 К. (Дальше буде).

— **Вісти з перемискої єпархії.** В пропозицію на Стєнятин дек. сокальського припяти оо.: Стеф. Сапрун, Ник. Колтунок, Волод. Насальский, Ів. Радецкий, Алекс. Лебедович, Ілія Киричньский, Володом. Калужницький, Алекс. Гумецкий, Атан. Бованко, Лев Пасецкий, Март. Николайчук. — Презенти одержали оо.: Емил. Минкович на Мхаву дек. балигородского, Вас. Охнич на Туриньско дек. ясликого. — Завідателем деканату біцкого (на місце уступившого добровільно дотеперішного декана о. Діон. Добрянського) іменованний о. Клим. Копистаньский парох в Рєгєтові. — Дійсним катехитом при виділовій муж. школі в Самборі іменованний о. Іпол. Хиляк. — Містодєканом бирчаньским іменованний о. Ів. Жарекский парох в Глудні.

Телеграми.

Відєнь, 10. січня. Ситуация знов погіршилася ся, але точка ваги спочиває тепер в Будапешті, де знов наради над автономічною митовою тарифою стрітали ся з трудностями. В сій квестії справа Дальмації відгриває важну роллю.

Бєрлин, 10. січня. Німецкий парламент розпочав вчєра бюджетову дискусію. Між иньшими забрав голос гр. Більов в справі виїшної політики Німєччини. Про тридержавний союз висказав ся, що хотяй він не є доконєчним абсолютом для Німєччини, то всеж таки цінною порукою мира.

Бєрлин, 10. січня. Предложенний німецькому парламентови бюджет виказує в доходах 2.614.167.000 марок, в звичайних видатках 2.467.457.000 марок, в надзвичайних видатках 146.609.000 марок. В прирівнаню з р. 1901. доходи і видатки зменшили ся о 34.847.000 марок.

Бєрлин, 10. січня. Онодішні єнунциаций канцлера Більова стали предметом коментарів так всеї праси, як і кількох бесідників на вчєрашнім засіданю парламенту при дальшій дискусії над бюджетом.

Відєнь, 10. січня. Як доносить N. fr. Presse з Білгорода, Сєрбія находить ся в дуже прикрім фінансовім пересилєню, яке зайшло так далеко, що урядникам не виплачено гажі від кількох місяців, ані жовнірам жолду; лишє білгородський гарнізон одержує жолд правильно на окреме зарядженє короля.

Малий фейлетон.

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

Моя історія.

(Стефаній Д. — в незабудь).

Опісля стратив я цілковито пам'ять і самосвідомість. Цілими днями лазив я без гадки, а коли хто заговорив про сальон, то мене переймала в додатку і дрож. А свояки казали тоді: «він приходить до розуму»...

Аж десь на другий тиждень в чегвер прийшов я до себе і відзи-скав розум та пам'ять. А рідня крутила носами і всі бояли ся, аби мені не погіршило ся. А я роздумував знова, куди мені діти ся. Я сам не міг того відгадати, тому шукав знова поради у дерев, але вони нічого не знали; лише грушка щось покивала, та мені видавало ся, що вона вказує на вікно і я тікав від неї. Я ставив навіть кабали і мені виходило усе щось подібного, як «зачинай з початку». Та я бояв ся зачинати наново від спальні і звернув ся знова до природи і наслухував шепіт вітру і знова хотів почув

ти яке потішаюче слово. Та не знаю, чи його не було, чи я не міг почути. Житє моє було тоді більш як одностайне. Рано усміхав ся я до вітру, в полудне просив його о поміч, а у вечір проклинав його. Або таке: рано стояв під яблінкою і дивив ся на галузки, в полудне то само, а у вечір також то само. А в ночі ішов на під, де, задля недостачі місця деінде, я спав. А рідня казала, що я цілковито прийшов до розуму і устаткував ся...

Про свою недолю зложив я сумну-пресумну елегію, та списати не мав я її ані де, ані чим, бо мені сконфіскували і папір і атрамент і пера і усе інше. А одної ночі, коли я перекидав ся з одного боку на другий і повтаряв свою елегію, аби її не забути, засвітила мені ясна зоря і зродила ся нова гадка. Таж я міг писати ночами на поділ! І зараз таки на другий день купив я, так щоби ніхто не знав, купу свічок і привряди до писаня. І тоді заблизло мені нове щастя! Цілими днями спав я на великурадність і потіху швагра і всеї родини, а ночами писав. А в цілім домі нікому о тім і не снило ся...

Минуло більше як тиждень, а мене ніхто ще не зловив. Такою не бувало, бо мене викидали усе третого, а лиш раз пятого дня. Чиж міг я подумати, що мене й ту найдуть? Ні! А прецінь так було! Одної півночі переходив жан-дарм попри нашу хату і побачив на поділ світло. Він думав, що се хтось закрив ся і ішов тихцем по сусідах, зібрав кілька мужиків та обставив ними хату, щоби злодій не втік. А сам став добувати ся до середини. А тоді саме писав я на горі і не зачув навіть, що проти мене роблять заговір. Я писав якусь любовну історію; тепер власне були осьвідчани і мої герої цілували ся. А на долі збудив жан-дарм за той час парубків і служницю, що побігла до покою і наробила крику. Але того всего я не чув, бо в тій власне хвилі убив хтось мого героя, а його любка плакала над трупом. Її не могли ані руш від него відтягнути, а коли його поховали, то вона лишила ся на цвинтарі і плакала. А коли настала ніч, то вона далі сиділа. А тоді вибила дванадцята година і стала виступати білі покривала, а в

них були духи. Я не знав лише, чи моя героїня має їх настрашити ся чи ні і задумав ся.

А горі сходами ішов цілий похід. На переді ступав несміло наш парубок, в одній руці держав кавалок кола, а в другій малу ліхтарку. А отся ліхтарка кидала бліде світло на кільканадцять повурих лиць, що виривали з білих покривал. Похід піднімав ся несміло в гору і приближав ся поволи-поволи до мене. А я глядів на них усіх, я глядів, а вкінці усміхнув ся і промовив:

— Ні! ні! Моя героїня не боїть ся вас!

А один дух відложив на землю свій кіл і промовив досить радісно:

— Та то прошу наш панич...

Під моїми ногами розступала ся земля. Усі мерці з цвинтаря кудась звикали, а моя заплакана героїня розпливала ся в воздух, лише я один стояв! Я стояв перед ними усіма і спустив очі до землі і мені було сумно, таки й дуже сумно...!

COLOSSEUM Ernesta Thorna.
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Небувала, сензаційна програма!
від 1. до 16. счня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.
1) Увертура (Реклямограф). 2) The Gomers, спів в електричними демонстраціями. 3) Awata, незрівняний жонглер. 4) Chester Iohustone, феноменальний американський циркіст. 5) Mour-diny, король вломачів. 6) Орлеанська дівця, найбільший і найгарніший образ американського біоскопу. 7) Орхестра. 8) Братя Адам, модерністичний акт гімнаст. 9) Carmen, італійська субретка. 10) Mr. Rudolfi, артист в концертному світланю в пальці. 11) Riogoku, славна японська дружина. 12) Орхестра. 13) 15 білих медведів, 4 пси, 1 кінь. 14) Марш.

Що дня о 8. год. вечером велике представле-не. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High-Life представле-не. Білети вчасніше можна замовляти і вабути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

„ТОВАРИШІ“
ілюстрований календар
на 1902. рік.

Ціна 1 кор. без пересилки поштової; з пересилкою о 10 сот. більше.

Замовляти у Сеня Горука у Львові, площа Домбровського ч. 1.

„ТОВАРИШІ“ можна набувати також у всіх Філіях „Народної Торговлі“.

МУРОВАНІЙ ДІМ

з офіцинами, садом і огородом
в БЕРЕЖНАХ (ч. 4. побіч ставу)
продам сейчас за 4.000 зр.
Зголошеня приймає Редакция „Руслана“.

„Переписний листок“
з Колядою на р. 1901.

появив ся вкладом комітету, що займає се збиранием датків на заповговий фонд рускої академічної молодіжи.

Один листок коштує 10 сот., а містить в собі крім цікавої привагидної коляди ще і желаня Свят і Нового року, і доволі місця на записки і підписи. Чистий дохід з розпродажі призначений на повисший фонд. Хто би хотів зайняти ся розпродажню згаданого листка, звольте звернути ся до тов. взім. кредиту „Двістер“ у Львові, при чім зазначує ся, що низше 50 карток не висилає ся в комісову розпродаж.

Др. Олександр Богдан КУЛАЧКОВСКИЙ,

субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райнера і оборонець в карних справах у Відні, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до Станиславова, Підволочиского, Потупор				
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галаца) і Гусятинна	6:30	до Підволочиска (Київ) Бродів дв. головний				
6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.	6:43	до Лавочного (Муникача, Пешту) Борислава				
7:45	з Янова	6:35	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина				
7:40	з Тернопольа, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Станиславова, Підволочиского (1. лип. до 15. вер)				
8:00	на дв. головний	9:15	до Янова				
8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:25	до Підволочиска, Бродів, Гусятинна дв. Під				
8:15	з Сокала, Рави рускої	9:42	дв. гол.				
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина	10:20	до Сокала, Белзця, Рави рускої і Любачова				
11:45	з Рашова, Любачова, Самбора	10:25	до Чернівців				
11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потупор)	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не-				
12:55	з Янова	2:40	дїлі і свята				
1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочно-	2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня				
3:14	го від 1. черв. до 15. вер.	3:05	в неділі і свята				
4:40	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	3:15	до Янова шоденно від 16. мая до 30. вер.				
5:11	зі Самбора, Борислава, Стрия	3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.				
5:35	з Підволочиска (Київ) Бродів на дв. Підз.	3:30	до Рашова, Хирова, Любачова				
5:50	на дв. голов.						
5:40	з Кракова						
5:40	з Чернівців, Іцкан						
6:00	з Сокала, Белаця і Любачова						
Ніч				Ніч			
7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:10	до Станиславова				
8:10	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.	6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)				
9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. шоденно	6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б.				
9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:35	а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 шоденно				
8:40	9:50	7:10	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова				
2:31	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розадова	7:32	до Тернопольа, Бродів дворець головний				
12:15	9:40	7:52	дворець Підзамче				
	з Чернівців, Букарешту,	7:52	до Сокала і Рави рускої				
	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	9:30	до Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)				
	з Підволочиска (Київ), Бродів на дв. Підз.	11:00	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
	на дв. голов.	11:10	до Чернівців і Іцкан				
	з Підволочиска Кошчинець на дв. Підзамче	11:32	до Кракова, Відня, Варшави				
	на дворець головний	11:10	до Підволочиска, Бродів дв. головний				
		4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора				
		4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод				

ЗАМІТКА: Пере нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейский різнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — В місті видають білети їзди: звичайні білети агенція часописий Ст. І. Соколовського в пасажи Галаца ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всіякі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклад їзди і т. п. скоро інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Красівських ч. 5. в подвір'ю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк

Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перешованя папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові

(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталений касі пандрійний сховок до виключного узятку і під власним ключем, де безпечно і дискретно перешовувати може свої майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійшій заряджена. Припис дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.